

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry LAUSUNTO
PL 510
00101 Helsinki

4.3.2021

EDUSKUNTA
Maa- ja metsätalousvaliokunta
mmv@eduskunta.fi

Viite: Lausuntopyyntö HE 262/2020 vp

**ASIA: HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE LAIKSI RUOKAHALLINNON TIETOVARAN-
NOSTA SEKÄ SIIHEN LIITTYVIKSI LAEIKSI**

MTK kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esitykseksi maaseutuelinkeinohallinnon tietojärjestelmästä annetun lain uudistamiseksi ja esittää lausuntonaan seuraavaa.

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki ruokahallinnon tietovarannosta, jolla kumottaisiin voimassa oleva laki maaseutuelinkeinohallinnon tietojärjestelmästä. Tämän lisäksi esityksessä ehdotetaan muutettavaksi teknisistä syistä muita lakeja. Ehdotettu uusi laki sisältäisi tarvittavat EU:n yleistä tietosuojasetusta sekä kansallisia yleislakeja ja hallinnonalan erityislakeja täydentävät säännökset maa- ja puutarhatalouteen, maataloustuotteiden markkinajärjestelyihin ja maaseudun kehittämiseen, elintarvikkeiden ja maa-, puutarha- ja metsätalouden tuotantopanosten turvallisuuteen ja laatuun sekä eläinten terveyteen, eläinten hyvinvointiin ja kasvinterveyteen liittyvien rekisteritietojen ja muiden tietoaineistojen käsittelystä maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalla.

Tietojen omistajuudesta on tässä yhteydessä ollut vähemmän keskustelua. Maatalousyrittäjät tuottavat paljon tietoa, mutta eivät omista maataloushallinnolle annettuja tietoja. Tämä on selkeä koko toimialaan liittyvä epäkohta. Tältä osin lakiluonnos on parantunut valmistelun edetessä, mutta ei sitä edelleenkään voi pitää täysin ongelmattomana. Ympäristötietodirektiivin myötä maatalousyrittäjät menettävät merkittäviltä osin tuotantoprosesseihinsa liittyvien tietojen omistajuuden, sillä ympäristötieto on laaja käsite. Käsitteen takana ovat mm. Inspire- ja ympäristötietodirektiivit ja Århusin sopimus. MTK on huolestunut ns. ympäristötietojen julkisuudesta, koska maataloushallinnolle luovutettavien tietojen määrä ja taso määritellään toisaalla. Periaatteessa kaikki peltoviljelyyn liittyvä tieto voidaan lakiluonnoksen 11 § perusteella ajatella olevan paikkatiedoksi määriteltävää ympäristötietoa. Kun lisäksi yhteiskuntaa hyödyttäviä paikkatietoja ei ole tarkemmin määriteltä tai yksilöity, niin näistä lähtökohdista MTK pitää kiinni lakiluonnoksen 10 § 4 momentin osalta aiemmasta näkemyksestään. MTK voi hyväksyä järjestelmän, jossa tilatunnuksen käyttö palvelussa perustuisi maatalousyrittäjän suostumukseen. Tilatunnuksen luo-

vuttaminen ja tähän yhdistetyn tiedon käyttö perustuisivat maatalousyrittäjän nimenomaiseen määrääkaiseen suostumukseen. Tämä myös vahvistaisi maatalousyrittäjän omistusoikeutta hänen omiin digitaalisiin tietoihinsa tai ainakin niiden käyttöön lakiluonnoksessa esitettyyn verrattuna.

Helsingissä 4.3.2021.

MAA- JA METSÄTALOUSTUOTTAJAIN KESKUSLIITTO MTK RY

Juha Lappalainen
tutkimuspäällikkö